

## **ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА**

### **НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ**

**«Проф. д-р Ас. Златаров 1927» - с. Смилян**  
**ЗА 2023 ГОДИНА**

#### **1. ВЪВЕДЕНИЕ:**

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в Агенция на вписванията -Смолян ,както следва:

Актуален учредителен акт-от 02.03.2020 г.; ЕИК/ПИК000609204;

Решение № Фирмено дело: 663/1997 540

Представляващи

ГЕНОВЕВА ТОДОРОВА АТАНАСОВА - Председател

Илия Георгиев Годев - Секретар.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под № 362

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ „Проф. д-р Ас. Златаров 1927“ – Смилян през 2023 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища.

Изготвянето на програмата за 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, проучваща, документираща и представяща културната идентичност на местната общност и региона, както и да се засили обществената роля като традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар. Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището , приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепването, модернизирването и развитието му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2023 г, са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Смилян, свързани със:

1. Развитие и обогатяване на културния живот и образователната дейност в местната общност.
2. Запазване на обичаите и традициите на местната общност и представянето им чрез средствата на изпълнителския фолклор и любителско изкуство;
3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;

5. Осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
2. Организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти, чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
4. Събиране и разпространяване на краеведски знания за селото и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“ (в случай, че са налице адекватни ресурси и идентифицирани нематериални ценности);
5. Съхраняване, поддържане и опериране на етнографска сбирка „Смилянски фасул и традиционни родопски терлици“ и на Посетителски информационен център при читалището.
6. Насърчаване на доброволчеството и солидарността със социално уязвими групи и членове на общността.
7. Партньорство с местния бизнес за популяризиране на традиционни поминъчни практики и продукти във връзка с местните традиции и култура.

### **СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ**

- Утвърждаване на институцията като средишно място за жителите, гражданските организации, образователните институции и предприемачи от населеното място.
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители.
- Утвърждаване културната идентичност на селището чрез реализиране на краеведски и етнографски проучвания, представяне на традиционната култура, поминъчни традиции и производствените практики в селището и региона.
- Социална интеграция на уязвими групи от общността чрез предоставяне на образователни услуги в неформална среда, насърчаване на доброволчеството и солидарността.
- Засилване ролята на читалището в процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалището във фактор за обществен диалог по значими за с Смилян теми.

### **ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА**

Целите заложи в Програма за дейност 2023 г., са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Смилян, свързани със:

1. Развитие и обогатяване на културния живот и образователната дейност в местната общност.
2. Запазване на обичаите и традициите на местната общност и представянето им чрез средствата на изпълнителския фолклор и любителско изкуство;
3. <азширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;

5. осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
2. Организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
3. Събиране и разпространяване на краеведски знания за селото и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“ (в случай, че са налице адекватни ресурси и идентифицирани нематериални ценности);
4. Съхраняване, поддържане и опериране на етнографска сбирка „Смилянски фасул и традиционни родопски терлици“ и на Посетителски информационен център при читалището.
5. Насърчаване солидарността със социално уязвими групи и членове на общността.
6. Партньорство с местния бизнес за популяризиране на традиционни поминъчни практики и продукти във връзка с местните традиции и култура.

### КУЛТУРЕН КАЛЕНДАРЕН 2022

№	Дейности	срок
1.	Библиотеката гостува в училището – Четения „Български автори“: 12.01.2023 – 160 г. от рождението на Алеко Константинов и 13.01.2023 – 145 г. от рождението на Пейо Яворов	10-13 януари 2023
2.	Представяне на обичая Бабинден от Клуб за родопски диалект „Задявки“ гостува на Пенсионерски клуб - Смилян	20 януари – 2 февруари 2023
3.	Творчески обмен с НЧ „Изгрев 1921“ – с. Мезек – представяне на родопска сватба в танцова хореография от Клуб „Хоро „Смиляна“ и ГИПФ	6-7 февруари 2023
4.	Световен ден на бобовите култури. Информационна среща с читалища и производители на тема „Бобовите култури в Родопите – познаваме ли ги?“ Част от дългосрочната програма, съвместно със Слоу Фууд - България	10.02.2023
5.	149 години от обесването на Васил Левски – паметна вечер с учениците от начален етап в ОУ в Смилян	19.02 2023
6.	Работилница за ръчно изработване на родопски мартеници от вълна, рисунки и картички заедно с ученици от ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ - Смилян.	22.02.2023 – 28.02.2023

**НЧ „Проф. Асен Златаров-1927” – с. Смилян**  
 п.к. 4770 с. Смилян, ул. „Бреза” 18; тел.: 0897961519; ел. поща:  
 chitalishte\_smilyan@mail.bg

7.	Честване деня на самодееца – Вечер на самодейните таланти с клуб „Хоро „Смиляна“, ГИПФ и клуб „Задявки“ Съвместен благотворителен мартенски базар с ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – Смилян на изработените мартеници, рисунки и картички от децата.	1.03.2023
8.	Празник за всяка жена – музикална програма от групи и състави при читалището, ДГ „Дъга“ – Смилян, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Пенсионерски клуб- Смилян . Благотворителен базар на мартеници и сладкиши, приготвени от дами от с.Смилян. Място – парково пространство пред Кметство- Смилян.С участието на занаятчи и приложници от ПРЕЧИСТВАТЕЛНАТА – център за занаяти и изкуства.	8.03.2023
9.	Световен ден на кукления театър с Деси Минчева-Тодорова	19 – 20.03.2023
10	Световен ден на водата	22.03.2023
11	Подготовка и представяне на Клуб „Задявки“ за популяризиране на родопския диалект на биеналето БЛАГОЛАЖ – в Габрово, онлайн конкурс „Разказвачи на истории на родопски диалект“ с видеа в рамките на Изворен глас 2021, Фестивал на киселото мляко – Момчиловци	Февруари, май, юни,август, септември, октомври, декември 2023
12	Образователни инициативи за отбелязване Годината на науките за устойчиво развитие на ЮНЕСКО в ерата на дигиталните технологии, свързана с опазването на дивите растения, био-химия, изследователски дейности и високо-скоростни комуникации.	Март, април, май, юли, октомври,ноември 2023
13.	Подготовка и участие на ГИПФ и Клуб „Хоро „Смиляна“ в 3 регионални и един национален конкурс/събор	м.април – септември 2023
14.	Десетдневка на детската книга	01-10.04. 2023
15.	„Моят роден край – част от съвременна Европа утре“ – конкурс за есе	20 април – 4 май 2023
16.	Етнографски четения за Великден: „Да майсторим Великденски вкусотийки“ – ателие за направа на	13 април 2023

	великденски сладки и шарене на яйца	
17.	Етнографски четения за Гергьовден	25-30.04. 2023
18.	Да разкрасим лековитите извори за празника Гергьовден – конкурс за най-красиво украсена чешма	5.05.2023
19.	Жива традиция: Лечебни води по Гергьовден в м. „Дупка“ край Смилян	6.05.2023
20.	Обявяване на отличените есета от конкурса „Моят роден край – част от съвременна Европа утре“	9.05.2023
21.	Забравени от небето – РДТ – Смолян гостува в Смилян	16.05.2023
22.	Тържествен концерт посветен на славянските просветители Кирил и Методий - училище, ДГ, самодейни състави при читалището	22.05.2023
23.	Лято в библиотеката - творчески кът на книгата на открито пред читалището, рисуване на приказни герои – изложби; доброволци четат и разказват приказки на децата.	М.юни –м. юли 2023
24.	Детски празник с клубовете към читалището	1.06.2023
25.	Работилници за деца –квилинг, рисуване върху камък, част от XI-то издание на Фестивала на дивите цветя в Родопите. Етнографски четения за Еньовден	10.06.2023 – 27.06.2023
26.	Организиране и провеждане на XI-то издание на Фестивал на дивите цветя в Родопите	17-26.06.2023
27.	3-та международна среща на мрежата SLOW BEANS в Смилян в партньорство със Слоу Фууд-България, Община Смолян и НСОРБ	22-26.06.2023
28.	Концерт на открито „Таланти от различни поколения“	23.06.2023
29.	Организиране и провеждане на X-то издание на Националния фолклорен събор „Изворен глас” – надпяване и надиграване, разказвачи на истории на родопски диалект	24.06.2023
30.	Ателиета „На Смилянско гостко“, „Рисунка върху камък“, „Движение за здраве“ – организиране на туристически преходи до крепост „Калето“ край с. Черешките, местност „Карталски камък“ и извора на р. Арда“	12 - 31 юли 2023

31.	Забавно лято	Август 2023
32.	Четения „Български автори“ — 125г. От рождението на Христо Смирненски	18.09.2023
33.	Организиране и провеждане на XXI Празник на смилянския фасул с три конкурса и изложба – базар на традиционни храни, произведени в селищата от Горното поречие на р. Арда	01-28.10.2023
34.	Световен ден на пощите – запознаване с работата на пощенския служител.	6.10.2023
35.	Ден на Народните будители – читатели представят свои любими български автори.	1.11.2023
36.	Четения „Български автори“ – 110 г. от рождението на Асен Босев	22.11.2023
37.	Етнографски четения: „В кадър Родопите и Смилян“ – записване и публикуване на видеа с истории от Смилян	1-16.12.2023
38.	Коледно – новогодишен концерт „В навечерието на Коледа” с участието на всички групи към читалището.	23.12.2023
39.	„Сурвак“ – ателие за украса на сурвачки и направа на коледни хлябове	28.12.2023
40.	Поредица от информационни срещи, насочени към земеделски производители от Горното поречие на Арда, в партньорство с Примола ООД и НСПМ	март, април, юли, септември, ноември 2023
41.	Управление и поддръжка на Етнографска сбирка „Смилянски фасул и традиционни родопски терлици“ при читалището	целогодишно
42.	Осигуряване работата на Посетителски информационен център към читалището	целогодишно

### ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- инициатива от международно и национално значение:
- участие програмите на европейските мрежи „Slow Beans” и „SmartRural27“
- участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията,

- работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:
- участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища”;
  - иницииране на социални дейности с различни възрастови групи, хора с увреждания
  - доброволчески инициативи:/ седмицата на гората- почистване на еко- пътеки и туристически маршрути;
  - подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.
  - финализиране ремонт на сценично пространство в зрителски салон;
  - освежаване на библиотечно пространство и ремонт на фондохранилище към читалищната библиотека.

*Забележка:*

Настоящата едногодишна програма за развитие на НЧ „Проф. д-р Ас. Златаров 1927“ – с. Смилян е първоначален проект и може да претърпи изменения в процеса на изпълнението, като част от събитията отпадат, бъдат добавяни нови, или бъдат провеждани онлайн в зависимост от епидемичната обстановка в страната.

Изготвил:

Секретар на НЧ “Проф. д-р  
Ас. Златаров 1927” - с. Смилян

